

Sympóziu o európskej spolupráci vo výskume environmentálnych technológií

Vo Viedni sa v dňoch 22.—23. 1. 1991 konalo sympóziu o spolupráci pri riešení environmentálnych technológií. Jeho hlavným cieľom bolo oboznámiť odborníkov zo súkromných firiem, vysokých škôl, výskumných ústavov a riadiacej sféry s postavením Rakúska v tejto oblasti. Hlavne s otázkami organizačnými, odbornými a finančnými v súvislosti s navrhovaním, priebehom a vyhodnocovaním jednotlivých projektov. Toto podujatie bolo aj burzou vyhľadávania partnerov na spoluprácu vo výskume a realizácii.

Na sympóziu sa zišlo 275 účastníkov, prevažne rakúskych odborníkov. Okrem troch vedúcich pracovníkov z ústredia Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EHS) v Bruseli boli prítomní aj ďalší zahraniční hostia.

Rad výskumných programov EHS sa dotýka životného prostredia, z nich najvýznamnejší EUREKA prebieha už od r. 1973. V súčasnosti zahŕňa 369 projektov, financovaných sumou 7,6 mld. ECU, 66 % z nich rieši environmentálne technológie v priemysle a 28 % sa zaoberá výskumom životného prostredia. Spomedzi veľkých projektov napríklad EUROMAR je zameraný na čistotu mora, EURO CARE na ochranu a reštaurovanie historických a súčasných stavieb, EUROENVIRON sa zaoberá vývojom prístrojovej techniky, metodikami, meraním a registráciou jednotlivých zložiek prírody, EUROTRAC zahŕňa výskum a meranie polutantov v ovzduší a pod. Rakúsko sa zúčastňuje na 57 projektoch (16 %) a pre r. 1990—1994 navrhuje ďal-

šie: REBOS na spaľovanie tuhých látok, ARA na odsírenie emisií, SYMBIOS — vývoj prototypu na čistenie vody atď.

Kritériá projektov podľa Hannoverkej deklarácie:

- nadväznosť na všeobecný vzrast produktivity práce v Európe;
- použitie len na civilné účely;
- výsledky, technológie a služby na svetovej úrovni;
- dvojstranná a mnohostranná spolupráca európskych partnerov;
- očakávaný ekonomický efekt;
- využívanie moderných technológií;
- adekvátne finančné zabezpečenie s kooperujúcimi firmami.

Na posledné kritérium upozorňovali prednášatelia najmä v súvislosti so vzájomnou spoluprácou medzi Rakúskom a východoeurópskymi krajinami. Ak je výskumný partner zo zahraničia, technické riziko musí vždy znášať rakúska firma. V tejto časti pracovník rakúskeho Ministerstva hospodárstva vyzval zástupcov firiem, aby sa chopili príležitosti a upozornil na možnosť profitovať z výroby a predaja technológií zlepšujúcich životné prostredie. Pre organizácie zo zahraničia by potom zostala úloha vhodného partnera vo výskume, vývoji a modernizácii zariadení.

Administratívne trvá zaradenie projektu do spoločného programu EHS asi jeden rok. Preveruje sa úroveň návrhu, jeho cieľ a efektívnosť. Dôležitý je aj výber partnera.

V tomto smere poskytlo sympóziu značný priestor (panely s ponukovými listami, sekretariát burzy kooperácie a propagačný materiál) aj vhodné prostredie na nadviazanie kontaktov medzi odborníkmi. V rámci konferencie vystúpili s referátmi aj účastníci z ČSFR, Maďarska a Poľska a ponúkli spoluprácu vo výskume environmentálnych technológií.

Zoltán Bedrna

Causa Nové Mlýny

Když jsem v polovině 60. let rozmnožil řady těch, kteří se intenzivněji zabývali nastolenou problematikou vodohospodářských úprav jižní Moravy, tušil jsem jen v nejasných obrysech, že plánovaný technický zásah do krajiny může vést k dlouhodobým diskusím, které právě tehdy začaly spory o koncepci varianty řešení. Bylo nade vše pochybnost nutné, aby v tomto případě dali vodohospodáři hlavy dohromady s přírodovědci, protože se jednalo o dílo rozsáhlé a umístěné do přírodovědně atraktivní a cenné oblasti soutoku významných moravských řek Dyje, Svratky, Jihlavy a Moravy.

Aktivizovala se zvláště brněnská vědecká fronta, ale byla prosazena nešetrná varianta za pomoci resortně zaměřených, na tu dobu běžně nadsazených požadavků. Nepomohl ani pokus o etapizaci výstavby s možností ekologického vyhodnocení 1. stavby klíčového díla vodohospodářských úprav — nádrží Nové Mlýny; státní expertiza rozhodla o pokračování ve výstavbě nádrže